

Vurderingsværktøj til anvendelse ved bekymring om æresrelaterede konflikter hos børn og unge – **ressourcepersoner**

Til dig i en særlig videns- eller ressourcefunktion, der yder sagssparring og koordinering til fagpersoner på almen- og myndighedsområdet i sager med bekymring for æresrelaterede konflikter.

Formål

Værktøjet understøtter din dialog med fagpersoner ved at skabe et fælles og systematisk afsæt for at forstå, vurdere og handle i sagen.

Værktøjet består af et vurderingshjul, som kan anvendes som et refleksions- og dialogredskab i kollegiale drøftelser til at belyse og kvalificere bekymringen fra forskellige perspektiver.

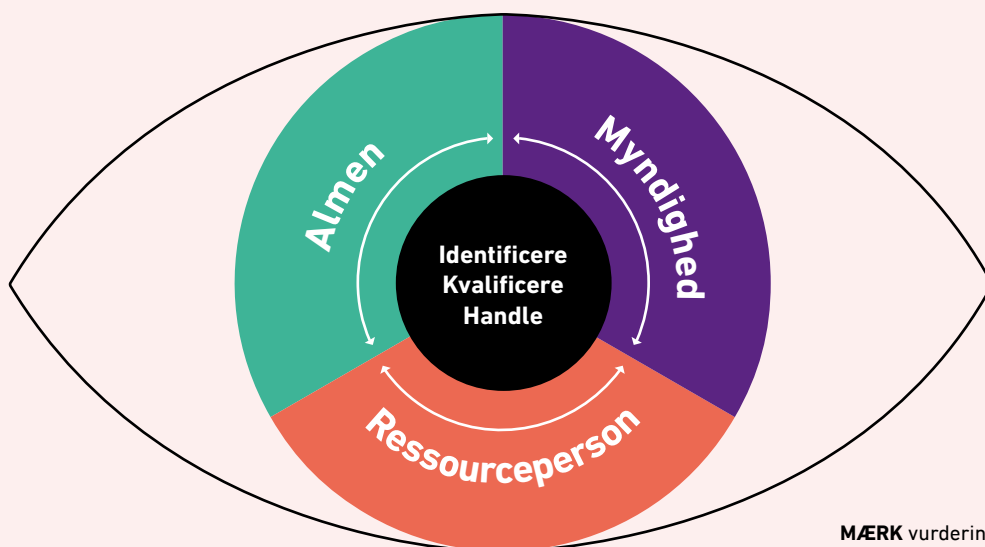
Vurderingshjulet hjælper med at:

- skabe overblik over et sagsforløb
- skabe et fælles fagligt udgangspunkt i dialogen om sagen

- omsætte bekymringer til fagligt funderede vurderinger
- understøtte fælles retning og koordinering i sagsforløbet
- afklare næste skridt i sagen

Som supplement til vurderingshjulet er der også følgende **understøttende samtaleguides** til fagpersoner på hhv. almen- og myndighedsområdet:

- Samtaleguide til **fagpersoner på almenområdet** med inspiration til samtalen med barnet eller den unge
- Samtaleguide til **fagpersoner på myndighedsområdet** til med inspiration til samtalen med barnet eller den unge
- Opfølgende spørgsmål til **børne- og ungerådgiver til brug for dialogen med underretter** ved behov for indhentning af oplysninger om barnets hverdagsliv.

Bekymringstegn

Kollektiv kontrol, fx flere personer legitimerer eller understøtter regulering af barnet eller den unge.

Begrænset autonomi, fx systematisk indskrænkning af barnet eller den unges selvbestemmelse.

Eskaleringsmønstre, fx kontrol eller øges efter normbrud.

Afsløringsrisiko, fx kontakt til myndigheder kan hurtigt øge risikoen.

Social isolation, fx gradvis afskæring fra støttende relationer.

Manglende beskyttelse, fx få eller ingen trygge voksne uden for familien.

Konkrete trusler, fx om genopdragelsesrejse.

Du kan kontakte sikkerhedskonsulenterne:

Region Nordjylland:
21 68 62 79

Region Midtjylland:
41 85 40 75

Region Syddanmark:
63 75 88 00

Region Hovedstaden og Sjælland:
33 17 11 77

I tilfælde, hvor barnet eller den unge har akut behov for hjælp (fx i forbindelse med sikkerhed eller kriminelle handlinger), bør du kontakte **politiet**.

Handlinger ved bekymring

Foretag risikovurdering

Foretag en indledende risikovurdering ved henvendelser fra almenområdet eller myndighed. Inddrag gerne en sikkerhedskonsulent.

Giv faglig retning

Giv klare anbefalinger om tempo, handling og sikkerhed.

Understøt sikkerhedsplanlægning

Understøt udarbejdelse af sikkerhedsplaner med fokus på barnets/den unges beskyttelse, kommunikation og netværksinddragelse.

Hav blik for fremdrift i sagen

Bidrag til, at sager fastholder retning efter en eventuel akutfase gennem tydelige næste skridt og opfølgning.

Hav blik for erfaringsopsamling

Sørg for feedback til fagpersoner i almenområdet og hos myndighed, så erfaringer omsættes til fremadrettet praksisudvikling.

Livliner

Har fagpersonen inddraget sparringspartnere?

Afklar, om fagpersonen allerede har inddraget andre relevante sparringspartnere, og hjælp med at skabe overblik over, hvilke øvrige livliner eller samarbejdspartnere, der med fordel kan kontaktes.

Relevante sparringspartnere kan fx være:

- Kolleger og nærmeste leder
- Underretter eller anden fagperson med nært kendskab til sagen
- Sikkerhedskonsulenterne
- Øvrige relevante nationale indsatser (statslige, frivillige mv.)

Henvi derudover som udgangspunkt altid til kommunens beredskabsplan på æresområdet for gældende procedurer og sagsgange.

Risikovurdering

Spørgsmålene hjælper jer med at vurdere, om handlinger kan øge risiko for kontrol, sanktioner eller isolation.

- Hvilke mulige konsekvenser kan myndighedens inddragelse af forældre eller netværk få for barnets eller den unges sikkerhed og handlefrihed?
- Er der tegn på risiko for sanktioner eller eskalering – fx øget kontrol, isolation, vold eller pres om ophold eller rejse?
- Hvordan vurderes barnets eller den unges situation umiddelbart efter en myndigheds handling (fx partshøring) – og er der behov for beskyttende tiltag eller opfølgning?
- Hvordan kan barnets eller den unges perspektiv og sikkerhed tænkes ind i processen før, under og efter myndighedens handlinger?

Kommunalbestyrelsen skal udarbejde et beredskab til forebyggelse, opsporing og håndtering af bl.a. negativ social kontrol og æresrelaterede konflikter blandt børn, unge og deres familier. Det følger af barnets lov § 15, stk. 3.

Vurderingshjul

Vurderingshjulet på næste side kan bruges i samtalen med fagpersoner (og af fagpersoner og livliner imellem), når en bekymring skal drøftes. Formålet er at skabe overblik og kvalificere faglige vurderinger.

Sådan bruger du værktøjet

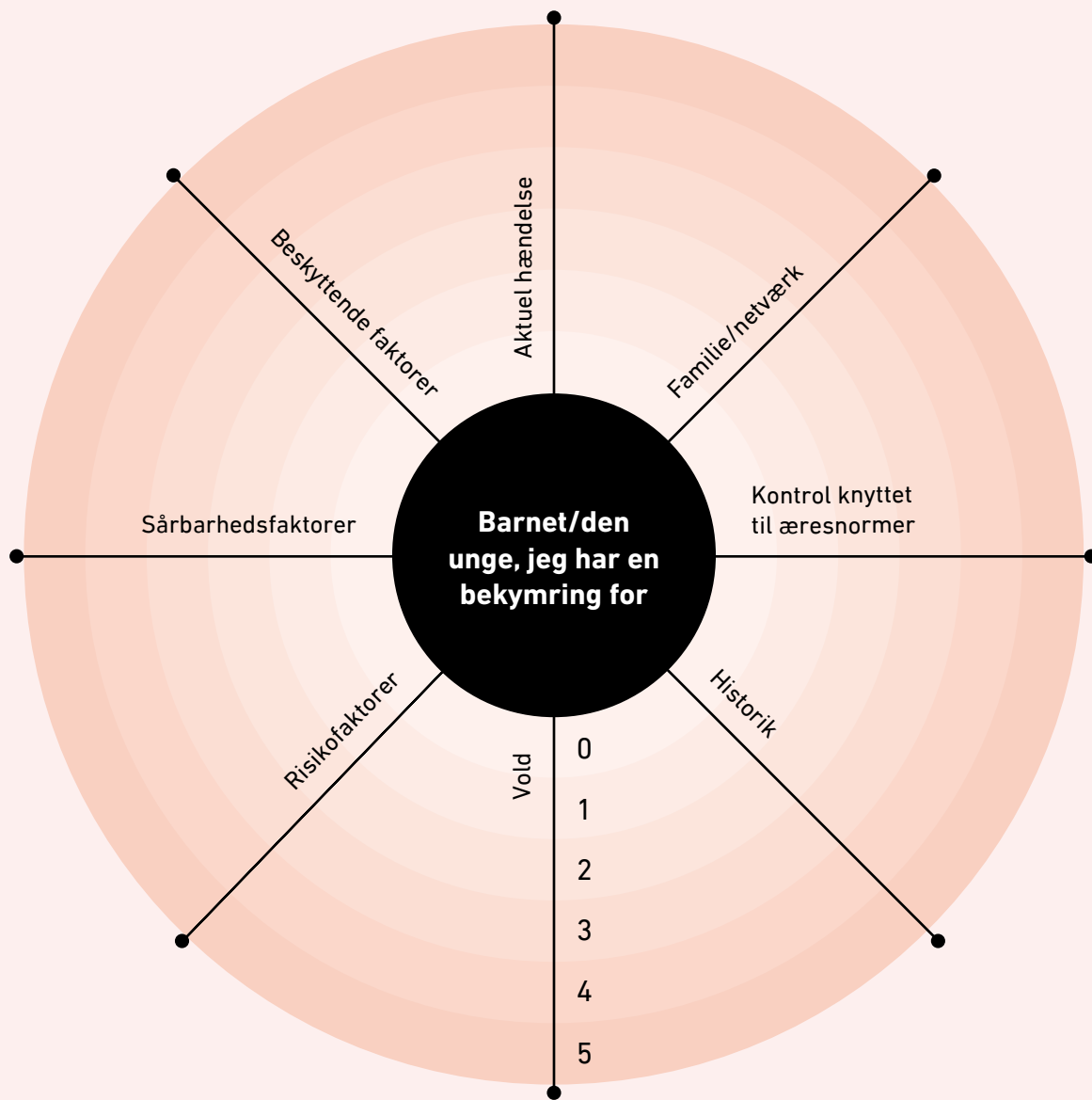
Værktøjet anvendes i fælles faglig dialog. I starter med hver især at gøre jer individuelle overvejelser og vurdere dem på en skala fra 0–5, hvor 0 angiver ingen bekymring, og 5 angiver alvorlig bekymring.

Herefter drøfter I jeres vurderinger i fællesskab.

For hvert spørgsmål vil der enten være enighed eller forskel i jeres vurdering:

- Ved enighed: Uddyb, hvilke konkrete observationer og erfaringer der ligger til grund for vurderingen.
- Ved uenighed: Undersøg, hvad der ligger bag forskellene i jeres vurderinger, og hvad I hver især har lagt vægt på. Overvej samtidig, om der er behov for yderligere viden eller afdækning.

Formålet er ikke at opnå fuld enighed, men at styrke den samlede faglige vurdering gennem dialog og fælles refleksion.

Tegn og signaler hos barnet/den unge

Aktuel hændelse

- Hvad har konkret givet anledning til bekymring?
- Hvornår og hvor er hændelsen opstået?
- Hvordan oplever barnet/den unge selv situationen?
- Er der tegn på eskalering eller akut risiko?

Vurderingsspørgsmål:

I hvilken grad har aktuelle hændelser øget risikoen eller presset omkring barnet eller den unge?

Familie/netværk

- Hvem indgår i den nære familie og det udvidede netværk?
- Hvem har indflydelse på beslutninger omkring barnet/den unge?
- Er der familiemedlemmer i udlandet eller andre relationer med betydning for sagen?
- Hvordan er relationerne (fx kontrol, afhængighed, konfliktniveau)?

Vurderingsspørgsmål:

I hvilken grad peger historikken på et vedvarende mønster, der øger risikoen for barnet eller den unge?

Kontrol knyttet til æresnormer

- Er der forventninger til barnets/den unges adfærd, som er begrundet i familiens ære eller omdømme (fx i forhold til venner, kærester, påklædning eller færden)?

- Hvordan kommer kontrollen til udtryk (fx overvågning, begrænsninger eller krav om at redegøre for, hvor man er og med hvem)?
- Hvad er konsekvenserne, hvis forventningerne ikke bliver fulgt?
- Hvem udøver kontrollen, og er der flere i familien eller netværket, der bakker op om den?
- Hvor omfattende og indgribende er kontrollen i barnets/den unges hverdag?

Vurderingsspørgsmål:

I hvilken grad er barnets eller den unges adfærd styret af krav om at beskytte familiens ære eller omdømme?

Historik

Tidligere hændelser (også i andre dele af familien)

- Har der tidligere været bekymringer eller sager i familien?
- Er der mønstre af kontrol eller vold?
- Har andre i familien været udsat for lignende hændelser?

Vurderingsspørgsmål:

I hvilken grad peger historikken på et vedvarende mønster, der øger risikoen for barnet eller den unge?

Tegn og signaler hos barnet/den unge (fortsat)

Vold

- Hvilke typer vold forekommer (psykisk, fysisk mv.)?
- Hvor hyppigt og hvor alvorligt er det?
- Hvem er udøver(e), og er der flere involverede?
- Er der tegn på kollektiv involvering eller accept i familien/netværk?

Vurderingsspørgsmål:

I hvilken grad er barnet eller den unge i risiko for at blive udsat for vold?

Risikofaktorer hos udøver(e)

- Giver udøver(e) eller netværket udtryk for holdninger, der retfærdiggør æresmotiveret vold og kontrol (fx for at beskytte familiens ære eller omdømme)?
- Bliver religiøse argumenter anvendt til at legitimere kontrol eller vold?
- Er der kendte belastningsfaktorer (misbrug, kriminalitet, psykisk sygdom)?
- Er der pres fra familie/netværk – i Danmark eller transnationalt?
- Er der lav grad af integration eller isolation fra det omgivende samfund?

Vurderingsspørgsmål:

I hvilken grad påvirker forhold hos udøver(e) risikoen for, at barnet eller den unge udsættes for kontrol eller vold?

Sårbarhedsfaktorer hos barnet/den unge

- Har barnet/den unge særlige udfordringer (psykisk trivsel, diagnoser, misbrug mv.)?
- Er der tegn på stærk frygt, ambivalens eller loyalitetskonflikt?
- Udviser barnet/den unge "sikkerhedsadfærd" (fx skjuler information, ændrer adfærd for at undgå sanktioner)?
- Er der begrænset handlemulighed eller afhængighed af familien?

Vurderingsspørgsmål:

I hvilken grad begrænser barnets eller den unges situation mulighederne for selv at søge hjælp eller sige fra?

Beskyttende faktorer hos barnet/den unge

- Har barnet/den unge adgang til støttende relationer i og uden for hjemmet (fx andre familiemedlemmer/voksne, venner, netværk)?
- Er der viden om egne rettigheder og muligheder for hjælp?
- Er der allerede iværksat støttende og beskyttende indsatser?
- Viser den unge tegn på handlekraft eller ønske om forandring?

Vurderingsspørgsmål:

I hvilken grad har barnet eller den unge adgang til støtte eller beskyttelse uden for den kontrollerende kontekst?